

KAPSABET HIGH SCHOOL

POST MOCK 2024

102/3

KISWAHILI

KARATASI YA 3 (FASIHI)

MUDA: SAA 2½

NAME..... SIGN.....

INDEX NO..... ADM NO.....

Cheti cha Kuhitimu Kisomo cha Sekondari (KCSE)

MAAGIZO

- a) Andika jina lako, namabari ya usajili, mkondo, sahihi na tarehe katika nafasi ulizoachiwa hapo juu.
- b) Jibu maswali manne pekee.
- c) Swali la kwanza ni la Lazima.
- d) Maswali haya mengine matatu yachaguliwe kutoka sehemu zilizobaki.
- e) Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja.

KWA MATUMIZI YA MTHANI PEKEE

SWALI	UPEO	ALAMA
1	20	
2	20	
3	20	
4	20	
JUMLA	80	

SEHEMU YA A: USHAIRI

MBELE YA SAFARI

1. Ilipoanza safari , ilianza kwa dhiki
Tulishikana kwa ari, kwenda safari ya haki
Tukawa ni majabari, nyoyo zisitaharuki
Tukajizatiti

2. Njaa ikawa dhabiti ,na kiu kutamalaki
Nasi tulitia dhati tusijali kuhiliki
Ingawa mbele mauti ,dhila na mingi mikiki
Tukajizatiti

3. Huu mwisho wa safari, tukaambiwa ni haki
Shangwe kwetu na fahari,utumwa hatuutaki
Kuwa mbele ya safari , juhudi iliyobaki
Tukajizatiti

4. Ile ilikuwa ndoto , mwisho wake mafataki
Nguvu zimechomwa moto,sahala ‘mekuwa dhiki
Wagombanio kipato,utashi haukatiki
Nakutabakari

5. Msafara ukasita , kwenye mlima wa haki
Kijasho kinatuita , mlima haupandiki
Basi sote ‘kijipeta, kukikwea kima hiki
Twataka hazina

6. Tukiwa migongo wazi ,tukainama kwa shaki
Tukawa’chia ukwezi , kialeni wadiriki
Wakapanda bila kazi ,Kuteremsha miliki
Wakaitapia

7. Wakafikia makazi,ya pumbao na ashiki
Huko wakajibirizi, kwenye raha lakilaki
Wakaisahau ngazi, ya umma ulomiliki
Mbele ya safari

8. Na hazina yetu sote, kuishusha hawataki
Wamo wanatema , kwa umati halaiki
Imezima nia yote ,kiza hakitakasiki
Mbele ya safari

- a) Eleza safari inayolejelewa katika shairi hili. (al 2)
- b) Onyesha kinaya cha safari inayozungumziwa. (al 6)
- c) Taja na ueleze bahari mbili za shairi ukizingatia : (al 4)
 - i. Mizani ;
 - ii. Vina
- d) Andika ubeti wa saba kwa lugha ya nathari. (al 4)
- e) Eleza umuhimu wa aina mbili za uhuru wa kishairi zilizotumiwa katika ubeti wa sita. (al 4)
- f) Eleza umbo/ muundo wa shairi hili. (ala 2)

SEHEMU YA B: TAMTHILIA

Timothy Arege

BEMBEA YA MAISHA

2. Hiyo ndio ajabu! Kizazi hili hakitaki kufanya kazi. Kinataka kuja kazini kwa sababu ya mshahara tu. Wachapa kazi hodari ni njozi iliyopotea.
 - a) Eleza muktadha wa dondoo hili. (ala 4)
 - b) Eleza sifa za msemaji wa dondoo hili. (ala 4)
 - c) Fafanua imuhimu wa msemewa katika kazi ya Bembea ya Maisha. (ala 4)
 - d) Taja na uonyeshe mbinu za uandishi zilizotumika katika dondoo. (ala 4)
 - e) Eleza maudhui yanayokuzwa katika muktadha wa dondoo. (ala 4)
3. Kila binadamu hukabiliana na mabadiliko katika maisha yake. Jadili kauli hii ukirejelea tamthilia ya Bembea ya Maisha. (ala 20)

SEHEMU YA C: Riwaya

Clara Momanyi; Riwaya ya Nguu za Jadi

Jibu swali la 4 au 5

4. Fafanua jinsi Mrima amechangla kuibomoa jamii yake (al.20)
5. *"Hamwoni kwamba mila hainiruhusu mie nikatunzwe na mke kama mgonjwa? Aummesahau mikatale ya utamaduni kwa sababu mnaishi mjini"*
 - a. Fafanua muktadha ya dondoo hili (al 4)
 - b. Tambua mbinu mbili za lugha katika dondoo hili_ (al.4)
 - c. Tambua maudhui katika dondoo hili_ (al.8)
 - d. Fafanua umuhimu wa mandhari ya dondoo hill (al.4)

HADITHI FUPI

D.W Lutomia na Phibbian Muthama: Mapambazuko ya Machweo na Hadithi Nyingine

Jibu swali la 6 au la 7

6. “Isije ikawa mwenye nyumba kuja na yeye mpangaji akachelewa kumfungulia mlango; itakuwa balaa bin beluwa”

- i. Eleza muktadha wa dondoo **hili** (ala 4)
- ii. Jadili umuhimu wa mwenye nyumba anayerejelea (ala 6)
- iii. Maisha yalikuwa balaa bin beluwa kwa mpangaji. Thibitisha (ala 10)

7.

(a) Machoka alikumbuka kauli ya jirani yake, Zuhura, aliyeishi kumkumbusha, “wetu ni wetu, hata akiwa mbaya ... wetu. Hatuna budi ila kumchagua yeye. Lisilobudi hubidi. Awe amesoma ama hajasoma, angali wetu.”leo hii hata Zuhura mwenyewe alikuwa anajutia kumchagua huyo wetu. Kwa muda mrefu, Machoka na Zuhura walikuwa kama fahali wawili hawakai katika zizi moja. Kisa na maana, ni wafuasi wa watu wawili tofauti. Leo hii kinachowaleta pamoja Machoka na Zuhura ni udhikinifu, hali ngumu ya maisha, mfumuko wa bei za bidhaa muhimu na kutozwa ushuru wa kiwango cha juu na serikali hiyo hiyo ya ‘watu wao’. Zuhura alisuta nafsi yake. Alikuwa akiitazamia nchi nzuri na maisha bora baada ya uchaguzi. Alitazamia ‘watu wake’ wangezitimiza ahadi walizozitoa wakati wa kampeni zao. Leo hii imebakia kujuta. Kujuta ghya ya kujuta! Tayari alikuwa amekwishafanya kosa. Kosa ambalo alifahamu lilikuwa la kujitakia. Ulikuwa mwiba wa kujidunga usiokuwa na kilio wala kuambiwa pole. Maji yalikuwa yashamwagika, katu hayangeweza kuzoleka...”

Chambua maudhui katika dondoo hili. (ala 12)

(b) Eleza sababu nne zinazochangia jimbo la Matopeni kutoshuhudia maendeleo ya kisiasa tangu nchi kupata uhuru . (ala 8)

SEHEMU YA E

FASIHI SIMULIZI

- 8. i)Eleza maana ya misimu. (al 2)
- ii)Taja mambo manne ya kimsingi yanayochangia kuchipuka kwa msimu. (al 4)
- iii)Eleza umuhimu wa misimu katika jamii. (al 10)
- iv)Taja sifa nne za misimu. (al 4)